

Novi Zakon o izvršenju krivičnih sankcija nije uveo značajnije promene u pogledu uslova boravka u kazneno-popravnim zavodima. Naime, kao što je i u prethodnom izveštaju ocenjeno, zakonodavni okvir je bio i ostao isti garantujući svakom zatvoreniku boravak u toplim, provetrenim i osvetljenim prostorijama odgovarajuće veličine, sa razumnim vremenom u kome ima pravo da provede napolju, adekvatnom zdravstvenom zaštitom i slično.

Kazneno-popravni zavodi u Srbiji i dalje su prenaseljeni, a materijalni uslovi u pojedinim zavodima su toliko loši da boravak u njima može predstavljati nehumano i ponižavajuće postupanje. Najlošiji uslovi su trenutno u 4. paviljonu u KPZ u Sremskoj Mitrovici, 7. paviljonu u Požarevcu, veći deo Okružnog zatvora u Beogradu, Odeljenje akutne psihijatrije u Specijalnoj zatvorskoj bolnici i tako dalje.

Većina policijskih uprava nema prostorije koje su adekvatne za sprovođenje mere zadržavanja ili nema dovoljno prostorija za zadržavanje, pa koristi zatvorske.

3. Zabrana ropstva, prinudnog rada, trgovine ljudima i ljudskim organima.

3.1. Opšte.

U pogledu zabrane ropstva i prinudnog rada, Srbiju obavezuje, osim odredaba PGP i EKLJP, i veliki broj međunarodnih ugovora o zabrani ropstva i držanja u ropskom položaju. Savremeni međunarodni standard u ovoj oblasti predstavljaju Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i prateći protokoli.

Ustav Srbije zabranjuje ropstvo, položaj sličan ropstvu i prinudni rad (čl. 25) i predviđa da niko ne može biti držan u ropstvu ili položaju sličnom ropstvu kao i da je svaki oblik trgovine ljudima zabranjen (čl. 26).

3.2. Trgovina ljudskim organima.

U domaćem zakonodavstvu deo relevantne odredbe o trgovini ljudima kao svrhu vršenja krivičnog dela predviđa i oduzimanje organa ili dela tela (čl. 388, st. 1 KZ). Zakon o transplantaciji organa usvojen u avgustu 2009,¹⁶³ između ostalog inkriminiše i prinudu nad licem kako bi ono dalo pristanak da se njegovi organi ili organi drugog lica za života daju radi transplantacije i ako uzimanje organa bude obavljeno, kao i prinudu nad licem kako bi ono dalo saglasnost za uzimanje organa, njegovih ili drugog lica, posle smrti (kazna zatvora od 2 do 10 godina za učinioca). Istom zatvorskom kaznom kazniće se onaj ko uz bilo kakvu naknadu dâ svoj organ ili organ drugog lica radi transplantacije ili nudi svoj ili organ drugog lica uz naknadu radi transplantacije ili vrbuje, prevozi, prebacuje, predaje, prodaje, kupuje, posreduje u prodaji ili posreduje na bilo koji drugi način u transplantaciji organa ili učestvuje u postupku transplantacije koji je predmet komercijalne trgovine (čl. 79), isto kao i onaj ko obavi presađivanje organa ili učestvuje u postupku presađivanja organa licu koje nije dalo pismeni pristanak za presađivanje organa ili uzme organ od umrlog lica, odnosno učestvuje u uzimanju organa od umrlog lica kod koga nije dijagnostikovana i utvrđena moždana smrt, ili ako obavi uzimanje organa ili učestvuje u postupku uzimanja organa od lica koje je za života zabranilo davanje organa u slučaju svoje smrti (čl. 80).